

Vergaderjaar 2025–2026

36 602

Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Belastingplan 2025)

AH

VERSLAG VAN EEN NADER SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 19 november 2025

De vaste commissie voor Financiën¹ heeft nader schriftelijk overleg gevoerd met de Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane, over **het gezamenlijke basistarief inkomstenbelasting en mogelijkheden van koppelen van de hypotheekrenteaftrek**. Bijgaand brengt de commissie hiervan verslag uit. Dit verslag bestaat uit:

- De uitgaande brief van 1 oktober 2025.
- De antwoordbrief van 19 november 2025.

De griffier van de vaste commissie voor Financiën,
Karthus

¹ Samenstelling:

Kroon (BBB) (*ondervoorzitter*), Van Wijk (BBB), Griffioen (BBB), Martens (GroenLinks-PvdA), Crone (GroenLinks-PvdA), Karimi (GroenLinks-PvdA), Van Gorp (GroenLinks-PvdA), Rosenmöller (GroenLinks-PvdA), Van Ballekom (VVD) (*voorzitter*), Van der Linden (VVD), Vogels (VVD), Bovens (CDA), Bakker-Klein (CDA), Aerdts (D66), Moonen (D66), Van Strien (PVV), Baumgarten (JA21), Van Apeldoorn (SP), Holterhues (ChristenUnie), Van den Oetelaar (FVD), Schalk (SGP), Hartog (Volt), Van der Goot (OPNL), Van Rooijen (50PLUS), Van de Sanden (Fractie-Van de Sanden), Walenkamp (Fractie-Walenkamp), Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers)

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIËN

Aan de Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane,

Den Haag, 1 oktober 2025

De leden van de vaste commissie voor Financiën hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van uw voorganger van 21 augustus 2025 met antwoorden op de gestelde vragen over het gezamenlijke basistarief inkomstenbelasting en de mogelijkheden van het koppelen van de hypotheekrenteaftrek.² Het lid van de fractie van 50PLUS heeft naar aanleiding daarvan de volgende nadere vragen en opmerkingen.

Vragen en opmerkingen van het lid van de fractie van 50PLUS

Uw voorganger schrijft: *«Als het aftrektarief voor grondslagvermindende posten niet langer gemaximeerd zou zijn op het tarief van de tweede schijf, zou dat leiden tot een budgettaire derving van ongeveer € 2 miljard in 2026. Daarvan is ongeveer € 1,3 miljard toe te schrijven aan de hypotheekrenteaftrek, € 0,1 miljard aan de persoonsgebonden aftrek en € 0,6 miljard aan de ondernemersaftrek».*³

Het fractielid van 50PLUS vraagt of u het maximeren van het aftrektarief beschouwt als een vereenvoudiging of juist als een complicerende fiscale aanpassing. Of maakt dat volgens u weinig tot geen verschil?

Het fractielid van 50PLUS is bekend met de actuele informatie over de inkomensgroepen waar de hypotheekrenteaftrek neerslaat. Kunt u van de ondernemersaftrek ook kwantitatief aangeven bij welke inkomensgroepen deze aftrekpost neerslaat?

Deelt u de zienswijze dat een gang van zaken waarbij in het regeerakkoord wordt afgesproken om te komen tot een tweeschijvenstelsel en een gezamenlijk basistarief, om deze afspraak binnen twee jaar weer ongedaan te maken, kan worden gekenmerkt als een grote verspilling van tijd en energie, alsmede een gebrek aan een standvastige visie op de fiscaliteit? Indien nee, waarom niet? Het fractielid van 50PLUS ontvangt hierop graag een toelichting.

De leden van de vaste commissie voor Financiën zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk **binnen vier weken**.

Voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
P. van Ballekom

² Kamerstukken I 2024/2025, 36 602, AE.

³ Kamerstukken I 2024/2025, 36 602, AE, p. 5.

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN – FISCALITEIT, BELASTINGDIENST EN DOUANE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 november 2025

Hierbij bied ik u mijn reactie aan op de vragen en opmerkingen van de fractie van 50PLUS van 1 oktober 2025 (uw kenmerk: 178527) over de brief van 21 augustus 2025 over het gezamenlijke basistarief inkomstenbelasting en de mogelijkheden van het koppelen van de hypotheekrenteaftrek.⁴

De Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane,
E.H.J. Heijnen

⁴ Kamerstukken I 2024/2025, 36 602, AE.

Beantwoording nadere vragen van de vaste commissie van Financiën van de Eerste Kamer over het gezamenlijke basistarief inkomstenbelasting en mogelijkheden van koppelen van de hypotheekrenteaftrek

Ik heb met belangstelling kennisgenomen van de vragen en opmerkingen van het lid van de fractie van 50PLUS. Ik houd bij de beantwoording van de vragen zo veel mogelijk de volgorde van de vragen en opmerkingen aan zoals die aan mij zijn voorgelegd.

Vragen en opmerkingen van het lid van de fractie van 50PLUS

Het lid van de fractie van 50PLUS vraagt of ik het maximeren van het aftrektarief beschouw als een vereenvoudiging of juist als een complicerende fiscale aanpassing.

Vanaf 2014 is het maximale aftrektarief voor de hypotheekrente – en later ook voor de andere grondslagverminderende posten⁵ – stapsgewijs afgebouwd. Het maximeren van het maximale aftrektarief heeft het stelsel fiscale stelsel niet vereenvoudigd. Vanuit het oogpunt van complexiteit bezien, is het eenvoudiger wanneer het aftrektarief niet gemaximeerd zou zijn. Er waren na de financiële crisis echter wel goede redenen om het aftrektarief voor de hypotheekrente te maximeren.⁶ Daarbij is de complexiteit, zowel voor de uitvoering van de regeling door de Belastingdienst als voor burgers, meegewogen.

Daarnaast vraagt het lid van de fractie van 50PLUS of kwantitatief kan worden aangegeven bij welke inkomensgroepen de ondernemersaftrek neerslaat. Om deze vraag te beantwoorden zijn gegevens uit de aangifte inkomstenbelasting over het jaar 2022 geanalyseerd. In dat jaar is door ruim 13 miljoen mensen aangifte gedaan (het aantal aangiftes is lager, doordat fiscale partners samen aangifte doen). Voor de twee grootste aftrekposten qua budgettair belang – de zelfstandigenaftrek en de MKB-winstvrijstelling – is per inkomensdeciël gekeken hoeveel mensen recht hebben op deze fiscale regelingen en hoe hoog het belastingvoordeel is dat zij daarvan hebben. De inkomensdecieën zijn gebaseerd op de inkomens van de mensen die aangifte inkomstenbelasting doen en zijn dus niet volledig representatief voor de gehele bevolking. Onderstaande tabellen 1 en 2 geven een overzicht.

Uit tabel 1 blijkt bijvoorbeeld dat van alle mensen met recht op zelfstandigenaftrek 10% in het eerste inkomensdeciël zit. In het hoogste inkomensdeciël bevindt zich 16% van de mensen met recht op zelfstandigenaftrek. Het belastingvoordeel is minder evenredig verdeeld. In de onderste twee decieën bevindt zich 19% van de ondernemers met recht op zelfstandigenaftrek, maar deze groep heeft gemiddeld slechts een beperkt belastingvoordeel. Dit komt doordat ondernemers verlies maken of een te lage winst hebben om de zelfstandigenaftrek te verzilveren. Mogelijk kunnen zij de niet-verzilverde zelfstandigenaftrek nog wel in latere jaren verzilveren als de winst dan hoog genoeg is. In de hogere decieën is het beeld andersom en is het belastingvoordeel maximaal. Voor de hoogste inkomensdecieën vakt het voordeel af en daalt het uiteindelijk licht. Dit komt door de maximering van het aftrektarief op 40% in 2022. Overigens

⁵ De ondernemersaftrek, de MKB-winstvrijstelling, de terbeschikkingstellingsvrijstelling en de persoonsgebonden aftrek.

⁶ Verschillende fiscale studietoelagen (Continuïteit en vernieuwing – een visie op het belastingstelsel – commissie Van Weeghel en Naar een activerender belastingstelsel, Commissie Van Dijkhuizen) hebben geadviseerd de maximale hypotheekrenteaftrek af te bouwen. Ook het IMF heeft meerdere malen gewezen op het risico van onder andere te hoge private schulden.

is het belastingvoordeel van de zelfstandigenaftrek inmiddels verder gedaald, doordat het bedrag jaarlijks verlaagd wordt.

Bij de MKB-winstvrijstelling is het beeld vergelijkbaar. Het belastingvoordeel neemt bij de MKB-winstvrijstelling wel sterker toe naarmate het inkomen stijgt. De reden is dat de hoogte een percentage van de winst is. Meer winst betekent dus meer voordeel. De maximering van het aftrektarief werkt hier enigszins tegenin.

Tabel 1 – uitsplitsing voordeel zelfstandigenaftrek

Inkomensdecieel	Verdeling ondernemers met recht over decielen	Belastingvoordeel
1	10%	€ 67
2	9%	€ 275
3	8%	€ 883
4	10%	€ 1.987
5	10%	€ 2.253
6	9%	€ 2.288
7	9%	€ 2.315
8	9%	€ 2.333
9	11%	€ 2.307
10	16%	€ 2.155

Tabel 2 – uitsplitsing voordeel MKB-winstvrijstelling

Inkomensdecieel	Verdeling ondernemers met recht over decielen	Belastingvoordeel
1	10%	€ 10
2	10%	€ 53
3	8%	€ 152
4	10%	€ 900
5	9%	€ 1.299
6	9%	€ 1.566
7	9%	€ 1.854
8	9%	€ 2.219
9	11%	€ 2.814
10	16%	€ 5.557

Tot slot vraag het lid van de fractie van 50PLUS of het kabinet de zienswijze deelt dat een gang van zaken waarbij in het regeerakkoord wordt afgesproken om te komen tot een tweeschijvenstelsel en een gezamenlijk basistarief, om deze afspraak binnen twee jaar weer ongedaan te maken, kan worden gekenmerkt als een grote verspilling van tijd en energie, alsmede een gebrek aan een standvastige visie op de fiscaliteit.

Het voornemen van de introductie van het tweeschijvenstelsel was opgenomen in het regeerakkoord van het kabinet Rutte III.⁷ Ook na de implementatie van dit voornemen was er overigens sprake van drie belastingtarieven, waarvan de eerste twee aan elkaar gelijk waren als ook het tarief van de maximale premie voor de volksverzekeringen in deze vergelijking werd meegenomen. Het kabinet Schoof heeft er vervolgens voor gekozen de tarieven in de eerste en tweede schijf per 2025 niet meer op hetzelfde percentage vast te stellen zodat gericht lastenverlichting gegeven kon worden aan belastingplichtigen met een middeninkomen. Het kabinet ziet dit niet als een verspilling van tijd en energie en is daarnaast van mening dat de visie op fiscaliteit tussen opeenvolgende kabinetten kan verschillen.

⁷ Regeerakkoord Vertrouwen in de toekomst 10 oktober 2017.